

Goes, Bl. Stelsel, 1920-1930

inv.nr. 473

659.

Spurichkelis
brunnkade

335

Bommenganval op GOES.

No. 2.-

In aansluiting op het onderhoud dat ik de eer had, op heden ochtend bij Uw komst in deze gemeente met UHoogEdelGestr. te hebben, vermeen ik goed te doen U volledigheidshalve het navolgende te rapporteeren.

Op zaterdag avond 22 December 1917 ongeveer 10 3/4 uur, werd boven deze gemeente een tot heden onbekend gebleven vliegtuig hoorbaar, uit welk vliegtuig, kort na elkander, zeven bommen werden geworpen, waardoor verschillende perceelen in de kom der gemeente, min of meer ernstig werden beschadigd, terwijl ook een in de havenkom gelegen vaartuig van een alhier gedomicileerd beurtschipper, door een der bommen werd getroffen, waarbij tevens een zich in de nabijheid daarvan bevindend persoon, genaamd Jacob Visser, die voor de **daar** zijner woning stond, tamelijk ernstig werd gewond, zoodat des nachts nog zijne opneming in het ziekenhuis te Middelburg noodzakelijk werd geoordeeld, ten einde operatief te kunnen worden behandeld. De toestand van den gewonde werd voorloopig niet levensgevaarlijk bevonden, terwijl tot heden niet werd vernomen, dat nog meerdere personen eenig lichamelijk letsel, als gevolg van de verschillende explosies werd toegebracht.

Onmiddellijk na het gebeurde werd hiervan per telefoon bericht gezonden aan den Vice Admiraal Commandant van Zeeland, als gevolg van welke mededeeling ongeveer 2 uur des nachts een sectie militaire wielrijders te Goes aankwam, ten einde voor verder onderzoek de plaatsen te bewaken waar de bommen waren neergekomen.

Zooals UHoogEdelGestr. bekend is, heeft op heden ochtend, mede in Uwe tegenwoordigheid, het onderzoek plaats gehad en werd tevens overeenkomstig Uwe gewaardeerde aanwijzingen, op heden nog

waaronder de Gem.Bouwmeester, ten einde zoo spoedig mogelijk
een rapport te kunnen uitbrengen omtrent de geleden schade.
Ten einde zoo spoedig mogelijk aan het werk te kunnen gaan en
met betrekking tot de aantebrengen noodzakelijke herstellingen ,
ook met het oog op het koude jaargetijde, is de Commissie reeds
dadelijk aan het werk getogen, aangezien thans nog het meest juiste
overzicht van een en ander kan worden verkregen.

Een afschrift van het, overeenkomstig Uwe lastgeving, verzonden telegram aan Zijne Excellentie den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken , gaat hierbij.

De Burgemeester van GOES.

Aan den Heer COMMISSARIS DER KONINGIN

IN DE PROVINCIE ZEELAND

te

M I D D E L B U R G .

09-9-
No. 1.-

In aansluiting op het onderhoud dat ik de
eer' had, op heden ochtend bij Uw komst in deze gemeente met
UHoogEdelGestr. te hebben, vermeen ik goed te doen U volledig-
heidshalve het navolgende te rapporteeren.

Op zaterdag avond 22 December 1917 ongeveer 10 3/4 uur, werd bo-
ven deze gemeente een tot heden onbekend gebleven vliegtuig
hoorbaar, uit welk vliegtuig, kort na elkander, zeven bommen
werden geworpen, waardoor verschillende perceelen in de kom
der gemeente, min of meer ernstig werden beschadigd, terwijl ook
een in de havenkom gelegen vaartuig van een alhier gedomicili-
eerd beurtschipper, door een der bommen werd getroffen, waarbij
tevens een zich in de nabijheid daarvan bevindend persoon,
genaamd Jacob Visser, die voor de deur zijner woning stond, tame-
lijk ernstig werd gewond, zoodat des nachts nog zijne opneming
in het ziekehuis te Middelburg noodzakelijk werd geoordeeld,
ten einde operatief te kunnen worden behandeld. De toestand van
den gewonde werd voorloopig niet levensgevaarlijk bevonden, ter-
wijl tot heden niet werd vernomen, dat nog meerdere personen
eenig lichamelijk letsel, als gevolg van de verschillende explo-
sies werd toegebracht.

Onmiddellijk na het gebeurde werd hier-
van per telefoon bericht gezonden aan den Vice Admiraal Comman-
door den heer waarnemend Burgemeester D.D. van den Bout
dant van Zeeland, als gevolg van welke mededeeling ongeveer 2
uur des nachts een sectie militaire wielrijders te Goes aan-
kwam, ten einde voor verder onderzoek de plaatsen te bewaken
waar de bommen waren neergekomen.

Zooals UHoogEdelGestr. bekend is, heeft op heden ochtend, mede
in Uwe tegenwoordigheid, het onderzoek plaats gehad en werd te-
vens overeenkomstig Uwe gewaardeerde aanwijzingen, op heden nog

waaronder de Gem.Bouwmeester, ten einde zoo spoedig mogelijk een rapport te kunnen uitbrengen omtrent de geleden schade. Ten einde zoo spoedig mogelijk aan het werk te kunnen gaan en met betrekking tot de aantebrengen noodzakelijke herstellingen, ook met het oog op het koude jaargetijde, is de Commissie reeds dadelijk aan het werk getogen, aangezien thans nog het meest juiste overzicht van een en ander kan worden verkregen.

Een afschrift van het, overeenkomstig Uwe lastgeving, verzonden telegram aan Zijne Excellentie den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, gaat hierbij.

De Burgemeester van GOES.

Aan den Heer COMMISSARIS DER KONINGIN
IN DE PROVINCIE ZEELAND

te
M I D D E L B U R G .

65-9^a
N° 3

Secreraris der Koningin

Vrijenda 24 December v.m.
11 uur.

Den Haag

Hiermede vermeen ik goed te doen
W^oroo^gEdelGes^{en}ge in kennis te stellen mer de
droeve tyding dat het slachtoffer van den bom,
aanval op deze gemeente, de heer J. Visser
hedennache aan de bekomen verwondingen is overleden
-Beleef^t verzoch ik W^oroo^gEdelGes^{en}ge Anne Wajtsseis
de Koningin hiervan mededeeling te willen doen
-Burgemeester van Goes

D. D. van den Bous l. B.

Vrijenda 24 December v.m. 11 uur.

Commissaris der Koningin in Zeeland
-Biddelomg

Hiermede verue ik den droeven plichts
W^oroo^gEdelGes^{en}. kennis te geven van het
overlijden hedennache van het slachtoffer
van den bomaanval.

Burgemeester Goes

D. D. van den Bous, l. B.

bs-9^a 5

Nadruk verboden.

N^o a. Overseinen f b. Antwoord " c. Bodebezorging " Samen f Bij Terug betaald den f	Bedrag van de kosten.		RIJKSTELEGRAAF. KANTOOR te GOES		Aangenomen door:		
					Overgeseind naar in draad....., den 191 , ten u. m. $\frac{v}{n}$ middags door:		
	KANTOOR VAN BESTEMMING.		Aantal woorden.	Tijd van aanneming.		Dienstbijvoegsels.	
				Dag.	Uur.	Min.	V of N

REGEERINGSTELEGRAM.

Minister van Binnenlandsche Zaken
 den HAAG.

In verband met het door onbekend vliegtuig gooien van bommen op GOES, (vermoedelijk zeven) op Zaterdag 22 December 1917 desavonds ongeveer 10 $\frac{3}{4}$ uur, is door mij op heden een enander in oogenschouw genomen en zijn in overleg met Burgemeester en den Vice Admiraal Commandant van Zeeland, de noodige maatregelen genomen. Vermoedelijk waren de bommen van minder zwaar kaliber dan die welke indertijd op Zierikzee zijn geworpen, zoodat dan ook de toegebrachte schade, niet van zee ernstigen aard is, als in laatst genoemde plaats en hoewel terdege letsel werd toegebracht aan verschillende woningen, slechts een perceel meer ernstig werd getroffen. Een persoon, die voor zijn woning was blijven staan is waarschijnlijk niet levensgevaarlijk gewond en des nachts nog per zieken auto naar het Ziekenhuis te Middelburg overgebracht.

Commissaris der Koningin in Zeeland.

DIJCKMEESTER.

Model A.
 L. 1242. '16.

Naam en adres }
 van den afzender. }

(Het onder de streep geschrevene wordt niet medegeseind.)

No. a. Overseinen f b. Antwoord " . c. Bodebezorging " . Samen f Bij betaald den Terug f	Bedrag van de kosten.		RIJKSTELEGRAAF. KANTOOR te GOES	Aangenomen door:
				Overgeseind naar
				in draad, den 191 ,
				ten u. m. $\frac{v}{n}$ middags
KANTOOR VAN BESTEMMING.		Aantal woorden.	Tijd van aanneming.	Dienstbijvoegsels.
			Dag. Uur. Min. V of N	

REGEERINGSTELEGRAM.

Minister van Binnenlandse Zaken.

den Haag. -
 op zaterdagavond ± 11 uur

In verband met het door onbekend vliegende goeden van
 kommen op Goes. vermoedelijk tevens te doornij
 op hetten een en ander in oorzaken van gevaar.

Dez is nu aardeg met Burgemeester en Commandant
 van Zeland de nodige maatregelen genomen.
 Vermoedelijk waren de kommen van minder kwaad
 kaliber dan die in hetzij op keerehree werden ge-
 worpen. Een persoon met levensgevaarlijk gevonden

(Het onder de streep geschrevene wordt niet medegeseind.)

Model A.
 L. 1242. '16.

Naam en adres }
 van den afzender. }

Maar middaelleng overgebrachte per kerkhout
 Lera dat ook de toegebrachte schade minder ernstig
 dan daar het slechts een huis

65-9^a 4

Nadruk verboden.

N ^o .	Bedrag van de kosten.		RIJKSTELEGRAAF. KANTOOR te GOES	Aangenomen door:
	a. Overseinen	f		Overgeseind naar
	b. Antwoord	"		in draad, den 191 ,
	c. Bodebezorging	"		ten u. m. $\frac{v}{n}$ middags
	Samen	f		door:
	Bij betaald den	f		
KANTOOR VAN BESTEMMING.		Aantal woorden.	Tijd van aanneming.	
			Dag.	Uur. Min. V of N
			Dienstbijvoegsels.	

REGEERINGSTELEGRAM.

Verzonden 23 December 1917

Van Geen Secretaris der Koningin
den Haag

Naar aanleiding van zoo even ontvangen telegram
 verzoek ik U Hoogheidskenge beleeft Hare Majesteit
 de Koningin verbieden dank namens Gemeenschepun en
 ingezetenen over te brengen voor Hare Majesteits hooggewaardeerde
 belangstelling. Medegedeeld kan worden dat tsienand patiënt
 bereidigd is, hoewel gewaar nog niet geweten. De verzeking
 van Hare Majesteits deelneming van slachtoffer is overgebracht
 Burgemeester Goes
 D. D. van den Bous l. B.

Model A.
L. 1242. '16.

Naam en adres }
van den afzender. }

(Het onder de streep geschrevene wordt niet medegeseind.)

Naam en adres
van den afzender.

VERKORTINGEN

Voor bijzondere aanwijzingen in de telegrammen.

- Rpx. == Antwoord betaald x (woorden).
- XP. == Bode betaald.
- EP. == Bestgeld betaald.
- D. == Dringend.
- TS. == Collatie-meening.

- PC. == Kennisgeving ontvangst.
- TR. == Telegraaf restant.
- GP. == Poste restante.
- MP. == Eigenhandig.

Indruk verboden.

NB. Het Rijk vergoedt geene schade door het verminken, vertragen of verloren gaan van een telegram veroorzaakt.

Aangenomen te *Harlem*, den *27* 191*7*, ten *3 1/2* u. *1/2* m. middags.

TELEGRAM N^o. *55791 49* woorden.
Ontvangen te *Goos*, den *27* 191*7*, ten *4 1/2* u. *1/2* m. middags, door

*Brief niet bezwaaren werd door hare makelaar
de koningin koningin genomen van de van de koning
getroffen heeft hare makelaar die op 27 m. d.
de koning met telmlen mededeelt hie
met haar dochter en hem verzoeken
van haar dochter over te brengen*

Gemeente Goos.
Ingekomen
den 27 DEC. 1917 *
N° 112 - 0

Draad of toestelnummer.

65-9 a 7

bs-9^a-6

A F S C H R I F T .

Nadruk verboden.

No. a. Overseinen f b. Antwoord " c. Bodebezorging " Samen f Bij befaald den Terug f	Bedrag van de kosten.		RIJKSTELEGRAAF. KANTOOR te GOES	Aangenomen door:	
				Overgeseind naar	
				in draad, den 191 ,	
				ten u. m. $\frac{V}{n}$ middags door:	
KANTOOR VAN BESTEMMING.	Aantal woorden.	Tijd van aanneming.		Dienstbijvoegsels.	
		Dag.	Uur.	Min.	V of N

Gemeente
 Ingeleid
 No. 10
 177
 +

11/12
 2
 14/12
 24
 28
 11/12
 24
 28

REGEERINGSTELEGRAM.

~~WIC/ADMIRAL/COMMANDEANT/~~

WAARNEMEND SECRETARIS van HARE MAJESTEIT de KONINGIN
den HAAG.

Naar aanleiding van zoo even ontvangen telegram, meld ik U dat ter aarde bestelling slachtoffer bomaanval zal plaats hebben te Goes op Zaterdag 29 December a.s. des namiddags te half-een uur.

Burgemeester Goes,
D.D.van den Bout 1.B.

(Het onder de streep geschrevene wordt niet medegeseind.)

en adres }
zender. }

Gemeente
 Ingeleid
 No. 10
 177
 +

65-9^a - ^B

den Haag 25 Dec. '17
Frankendag 187.

Geachte Burgemeester,

Hoewel het 15 jaren geleden is, dat ik mijn ontslag nam als Burgemeester van Goes, heb ik die gemeente, waar ik zoo aan genaam gewerkt heb, nooit vergeten.

Diep getroffen mij dan ook de berichten in de bladen over de ramp die die gemeente getroffen heeft.

Gods zij dank, dat, op een enkel uitzondering na, de schade zich beperkt tot mate, veel verliezen.

Mag ik U beluofd verzoeken mijn innige deelneming aan den Raad en de geheele burgerij over te brengen en hem in kennis te stellen.

te verkeren, dat ik de tyding
las met even veel afschuw voor
dit rackelroos vorlogs bedryf,
als of ik nog de eer had een
Burgemeester te zyn.

Wachten er inkamelingen
van schade, toegebracht aan
minvermogensden, plaats heb-
ben, dan zal het my een eer zyn,
myn naam daarop, met u en
de raadsleden te zien pryken,
voorloopig tot een bedrag van
f100.- Ik betreur het, dat deze
drukkende tyden my verhinderen
een hooger bedrag te kunnen
noemen. 't is 'gharne had ik
dan hooger bedrag genoemd.

met de innige bede, dat God
u en uw gemeente voor verdere
rampen moge behoeden en
met myn vriendelyke groeten.
aan u allen, verbl. of ik
Uw oud-Burgemeester

Meijelint

0-813
Amst

VERKORTINGEN

voor bijzondere aanwijzingen in de telegrammen.

Rpx. = Antwoord betaald x (woorden).
 XP. = Bode betaald.
 DP. = Bestelgeld betaald.
 D. = Dringend.
 TC. = Collationneering.

PC. = Kennisgeving ontvang.
 TR. = Telegraaf restant.
 GP. = Poste restante.
 MP. = Eigenhandig.

Nadruk verboden.

NB. Het Rijk vergoedt geene schade door het verminken, vertragen of verloren gaan van een telegram veroorzaakt.

TELEGRAM N° 5524, _____ woorden.

Aangenomen te *begunnen*, den 191, ten 12 m. middags.

Ontvangen te *Goos*, den 191, ten 12 m. middags, door:

65-9^a-9

Stichting planters dag en uur begaafte
Stichting Stijver reizen
Gendardes brief
Naam secretaris koningen

Gemeente Goos.
 Ingekomen
 den 28 DEC. 1917 *
№ 1012 - D.

Draad of toestelnummer.

St-ga 10.

SECRETARIE
VAN
H. M. DE KONINGIN.

№ 2220.

S. Gravenhage, 27 December 1917.

Gemeente Goes.
Ingekomen
den 28 DEC. 1917 *

Ingevolge de bevelen van Hare
Majesteit de Koningin heb ik de eer U
Weldelgestrenge beleeft te verzoeken om
hietij bij, of anders na de begrafenis
plechtigheid op het graf van het slacht
offer van de ramp, welke onze gemeente
deser dagen trof, namens Hare Majesteit
de krans nêr te leggen of te doen nêr
leggen, welke ik U hietij door den bode
van Hare Majesteits secretarie laat
overhandigen.

Het zij mij vergund
Cherly

aan
den Heer Burgemeester
van
Goes.

hierby op te merken, dat het niet
Hare Majesteits bedoeling is, dat door
U of door dengene, die de krans neer-
legt, namens Hare Majesteit
op het graf wordt gesproken.

De W. Particulier Secretaris
van H. M. de Koningin

P. H. A. A. H. A. A. H. A. A. H. A. A.

Naar aanleiding van Uw schrijven dd. 27 December 1917 no. 2220 heb
ik de eer U HoogWelGeb. te berichten dat ingevolge de bevelen
van Hare Majesteit de Koningin, door mij op heden bij de begra-
fenisplechtigheid van het slachtoffer der ramp die de gemeente
heeft getroffen, de ^{krans} ~~door~~ Hare Majesteit de Koningin gezonden
krans, op het graf is neergelegd.
De familie van den overledene heeft mij ^{opgedragen} ~~verzoeken~~ haren eerbied-
gen dank te willen overbrengen aan Hare Majesteit de Koningin,

De Burgemeester van GOES.

P. H. A. A. H. A. A. H. A. A.

Zierikzee, den 4 Januari 1918

N^o _____

ONDERWERP:

105-9^a

~~Wij~~

Geachte collega,

Gisteren avond van verlof
thuiskomende vond ik Uw schrijven
van van 20 December j.l. en haast mij thans
U te antwoorden. Het door U bedoelde
taxatie-rapport inzake de in deze gemeente
destijds door bommen aangebrachte schade
(opgemaakt door een door den Commandant
dant van Schouwen en Duiveland
benoemde Commissie) is door den Commandant
dant opgezonden aan den heer Bevelhebber
van Heland e.a. te Middelhburg; te spoed-
de formaliteiten hebben daarbij niet
plaats gehad. Volgens den Commandant
alhier is het rapport door den Bevelhebber
doorgezonden naar den Generaal Staf
te den Haag.

Mocht U meerdere inlichtingen wenschen,
dan ben ik gaarne bereid die te verstrekken.

Ma beleeft groeten,

Uw Dut. Ambtgenoot,

Aan

den Heer Gemeente Secretaris

te

Goes

J. Wittermans

Memorie Boos.
Ingekomen
den 5 JAN. 1918
N° 1119-81

15-9-11
Binnenkomst

Gaar. 31 december 1911

Geëerdste heer,

Naam het Gemeentebestuur van Gaar, kan ik u hierbij ten eerste dankzeggen, voor uw medelijdelijk en welgemeend schrijven van 15 december f.l. waarvan daar mij gaarne in de e.v. raadsvergadering mededeling zal worden gedaan!

Ongeveer een week geleden door personen die in vandaanij overstaken hebben verkeerden dat de publieke befaadigheid moet worden ingeroepen, wat betreft van uw overigen hooggemaal. Meer dan bad, geen gebruik te worden gemaakt.

Anders aanbieding mijner herkeering, dat uw blij van welwillende betroug. Stelling, ten eerste wordt op prijs gesteld, verheff ik

Hoogachtend
W. H. D. Bont

Wethouder. Raand. Berg

aan
Heere J. P. H. W. S. -
and Bergemeester van Gaar
te
J. Graue Kage -

Gemeente Goos.
Ingekomen
den 2 JAN. 1918 *
N° 1012 - 81

Zierikzee, den 9 Januari 1910.

65-9^a 13

N° 11

ONDERWERP:

Geachte Ambtgenoot,

In antwoord op Uw schrijven van 8 dezer, heb ik de eer U mede te deelen, dat door de Gemeente geenlei kosten zijn betaald in verband met het opgemaakte taxatierapport omtrent gele den schade, veroorzaakt door het werpen van de bommen op de Gemeente; ook is door het Rijk niets vergoed voor in verband daarmee gedane werkzaamheden; de kosten zijn naar ik van den heer Commandant alhier vernemen, gebracht op het taxatierapport. Wat Uw laatste vraag betreft, kan ik U mededeelen, dat thans twee Rotterdamse Heeren, door de Engelse Regeering daartoe be.

Aan

den Heer Secretaris
der gemeente
te
Goos

Gemeente Goos.
Ingekomen
den 11 JAN. 1918 *
No 11

benoemd, als deskundigen al-
hier aanwezig zijn. Men vindt de
door de Commissie alhier opge-
maakte schade te verifiëren; het
is dus wel dienstig, dat U goed
nota laat nemen, hoe men aan
de getaxeerde cijfers is gekomen,
opdat na eene verificatie op negen
maanden na dato, men precies
een en ander kan opgeven.

De Commandant deelt mij juist
mede, dat ik U vertrouwelijk kan
melden, dat gevoemde Heeren
ook naar de photo's van de
toegebrachte schade vragen, en dat
een hunner als medicus er bij is
voor de physische schade

WV
Brom

Eerachte Heer R.

By gaauw schrijven zoo
pas outo augee-
morgen gaarne terug
met meedel. groet

H. J.
2--

Na beleefde groeten,
Hoogachtend,
Uw dev.

J. J. Wittermont

125-9-
Ondergeteekende, Jochum van Bruggen, doctor in de Wis-
en Natuurkunde en actuaaris, leeraar H.B.S. te Goes, heeft in
opdracht van Mr. J. W. Goedbloed, advocaat en procureur te Goes,
berekend de schadevergoeding, die te betalen is aan de echt-
genooten en kinderen van den Heer Jacob Visser te Goes, die 25
December 1917 aldaar is overleden ten gevolge van de verwon-
dingen, die hij bij het bombardement van Goes op 22 December
1917 heeft bekomen.

Op grond van de verstrekte gegevens zou aan de echtge-
noote en de kinderen van voornoemden Heer Jacob Visser worden
uitgekeerd op den 25 December 1917 de som van f. 49452.- ,
waarvan de nadere specificatie volgt volgens onderstaande
nota.

G E G E V E N S .
=====

I. Leeftijden van de echtgenooten en kinderen op 25 December
=====

1917.
=====

Dina Johanna Duvetkot, weduwe Jacob Visser voornoemd, ge-
boren 12 Januari 1878, ouderdom 39 jaar 347 dagen, te beschou-
wen als 39,9 jaar.

Wilhelmina Jacoba Visser, geboren 16 September 1898, ou-
derdom 19 jaar 100 dagen, te beschouwen als 19,3 jaar.

Jacoba Johanna Visser, geboren 25 Juni 1900, ouderdom
17 jaar 183 dagen, te beschouwen als 17,5 jaar.

Antonie Visser, geboren 15 Juni 1902, ouderdom 15 jaar
193 dagen, te beschouwen als 15,5 jaar.

Johanna Maria Cornelia Visser, geboren 19 November 1909,
ouderdom 8 jaar 36 dagen, te beschouwen als 8,1 jaar.

alle vier kinderen uit het eerste huwelijk van wijlen Jacob
Visser voornoemd met wijlen Piternella Jacoba Cappon.

Cornelis Visser, geboren 11 November 1914, ouderdom 3 jaar
44 dagen, te beschouwen als 3,1 jaar.

Elisabeth Visser, geboren 3 Maart 1917, ouderdom 297 dagen, te beschouwen als 0,8 jaar.

kinderen uit het tweede huwelijk van wijlen Jacob Visser voornoemd met Dina Johanna Duvekot voornoemd.

II. Het jaarlijks inkomen van wijlen Jacob Visser uit == eigen arbeid uit anderen hoofde dan uit blijvend vermogen bedroeg f.2500.==.

Aangezien de overledene met Dina Johanna Duvekot gehuwd was in gemeenschap van goederen, zoo komt hiervan aan deze ten goede een bedrag van $\frac{1}{2} \times f.2500.=, = f.1250.==$ per jaar.

En aan elk der minderjarige kinderen voornoemd een bedrag van $\frac{1}{6} \times f.1250.-, = f.210.==$ per jaar.

III. Anthonie Visser voornoemd zal ten gevolge van lichaams === gebreken niet in staat zijn bij meerderjarigheid in zijn levensonderhoud te voorzien, zoodat de alimentatieplicht ten zijnen opzichte op Jacob Visser voornoemd zou hebben gerust, aangezien zijne moeder reeds is overleden.

Op grond van deze gegevens moet als geldelijke waardeering van de door de echtgenote en de kinderen geleden schade ten gevolge van het overlijden van Jacob Visser voornoemd, worden beschouwd de contante waarde op 25 December 1917 van:

A. Een lijfrente à f.1250.- per jaar op het leven van = de 39,9 jarige Dina Johanna Duvekot voornoemd, voortdurende tot aan haar overlijden.

B. Een lijfrente à f.210.== per jaar op het leven = van elk der na te melden kinderen, voortdurende tot het volbrengen van het een en twintigste levensjaar, voor de:

19,5 jarige Wilhelmina Jacoba Visser, voornoemd.

17,5 jarige Jacoba Johanna Visser, voornoemd.

8,1 jarige Johanna Maria Cornelia Visser, voornoemd.

3,1 jarige Cornelia Visser, voornoemd.

C. Een tijdelijke lijfrente à f. 210.== per jaar op het
= leven van den 15,5 jarige Anthonie Visser voornoemd, voort-
durende tot aan zijn ^{twee} een en twintigste levensjaar, welke
daarna overgaat in een voortdurende levenslange lijfrente
van f. 600.- per jaar, welke rente in verband met den levens-
standaard van wijlen den Heer Jacob Visser billijk mag wor-
den geacht voor de alimentatie van genoemden Anthonie Visser.

Wijze van berekening.

=====

Hierbij is gerekend tegen een rentevoet van 3%, wat
voor lijfrenteberekening bij de Nederlandsche Maatschappij=
en usantie is.

De eenmalige nettopremie is verhoogd met:

a. 2% der brutopremie voor eerste onkosten.

b. 10% der brutopremie wegens administratiekosten, in=
casseeringskosten en winst voor de levensverzekeringmaat-
schappij, waarbij eventueel een lijfrente voor de betrokken
personen, bovengenoemd, zou kunnen worden gekocht.

Deze verhoging geschiedt in overeenstemming met:

Corneille Landré, Mathematisch- Technische Kapitel
zur Lebensversicherung, 4-te Auflage, Jena. Gustav Fischer,
§ 189, pg. 227.

waarin genoemde procenten als usantieel worden opgegeven.

Als tafels zijn gebruikt die, welke voorkomen in:
Institute of Actuaries Textbook, Part II, Second Edition,
London, Charles & Edwin Layton, 56 Farrington Street, E.C.
1902.

De tafels, welke bij onderstaande berekeningen zijn
gebruikt, zullen steeds met het in het boek vermelde
Romeinsche cijfer en de pagina, waarop zij voorkomen, volgens
deze Second Edition worden aangehaald.

180
 In het vervolg is steeds berekend de contante waarde voor de brutopremie voor $f.1.==$, hetzij ~~net~~ voortdurende, hetzij tijdelijke lijfrente praenumerando betaalbaar elk jaar op 25 December 1917.

Aangezien in de tafels de grootheden a , N en D niet voorkomen voor gebroken leeftijden, zijn deze bepaald door ze te beschouwen als termen eener rekenkundige reeks van de eerste orde. Mij is bij het uitwerken van een getallenvoorbeeld gebleken, dat, aangezien de grootst voorkomende vermenigvuldiger 1250 is, de fout, die gemaakt wordt door niet te interpoleren in een rekenkundige reeks van de tweede orde, hoogstens $f.0,5$ bedragen kan.

Bij de berekeningen is gerekend tot op $f.1.=$ nauwkeurig en wel is wat beneden $f.0,5$ is naar beneden, wat $f.0,5$ of hoger is, naar boven afgerond.

In elk bijzonder geval is voorts slechts dat aantal decimalen van het vermenigvuldigtal gebruikt, dat voor de aangegeven nauwkeurigheid ten hoogste vereischt wordt, terwijl bij de bewerkingen, de regels voor bewerkingen met onnauwkeurige getallen, zijn toegepast.

Om uit nettopremiën, brutopremiën af te leiden, is gebruikt de algemeene formule:

$$A = \frac{A}{1 - \lambda - \beta} \quad (\text{Landré, t.a.p., pag. 227})$$

waarin A = contante waarde koopsom brutopremie.

A = contante waarde koopsom nettopremie.

λ = het deel der brutopremie, dat voor eerste onkosten bestemd is.

β = het deel der brutopremie, dat voor blijvende onkosten der maatschappij, (administratie, incassokosten, winst) bestemd is,

daar $\lambda = 0,02$

$\beta = 0,1$

volgt steeds

A. Eenmalige brutopremie voor praenumerando lijfrente op het leven van de 39,9 jarige Dina Johanna Duvekot.

$$a_{39,9} = 1 + a_{39,9}$$

$$a_{39,9} = a_{39} + (1,9 - 1) p$$

$$p = a_{40} - a_{39}$$

(Zie Table XI
pag.515)

$$a_{40} = 17,17658$$

$$a_{39} = 17,47598$$

$$p = \underline{0,29940}$$

$$0,9p = - 0,26946$$

$$a_{39} = 17,47598$$

$$0,9 p = \underline{0,26946}$$

----- +

$$a_{39,9} = 17,20652$$

$$a_{39,9} = 18,20652$$

$$\text{brutopremie} = \frac{18,20652}{0,88} = 20,689$$

alzoovoor f.1250.== per jaar

$$1250. \times f.20,689 = f.25860.==$$

=====
=====

B. Eenmalige brutopremiën voor praenumerando tijdelijke lijfrenten durende tot het volbrengen van het een en twintigste levensjaar op de levens van elk der na te melden personen.

1. Eenmalige brutopremie voor praenumerando tijdelijke lijfrente op het leven van de 19,3 jarige Wilhelmina Jacoba Visser.
=====

Om de postnumerando in praenumerandolijfrente om te zetten is het noodig de leeftijden met 1 te verlagen, alzoovoor daar

$$n a_x = \frac{N x - N x + n}{D x} \quad (\text{Zie Textbook Part.II t.a.p.pg. 111 (10)})$$

$$n a_x = \frac{N x - 1 - N x + n - 1}{D x - 1}$$

Bij de onder B volgende berekeningen is gebruikt Table IX pag. 512.

$$1.7 \quad a_{19,3} = N_{18,3} = N_{20}$$

N 18 = 1281795	D 18 = 56997
<u>N 19 = 1226723</u>	<u>D 19 = 55072</u>
p = 55072	q = 1925
0,3 p = 16522	0,3q = 578
N 18 = 1281795	D 18 = 56997
<u>0,3 p = 16522</u>	<u>0,3q = 578</u>
N 18,3 = 1265273	D18,3 = 56419
<u>N 20 = 1173535</u>	
N 18,3 - N 20 = T = 91738	

$1,7^{a} \frac{19,3}{19,3} = \frac{91738}{56419} = 1,626$
 brutopremie = $\frac{1,626}{0,88} = 1,848$
 alzoo voor f.210.== per jaar

$$210 \times f.1,848 = f.388.==$$

=====

2. Eenmalige brutopremie voor praenumerando tijdelijke
lijffrente op het leven van de 17,5 jarige Jacoba Johanna
Visser voornoemd .

$$3,5^{a} \frac{17,5}{17,5} = \frac{N 16,5 - N 20}{D 16,5}$$

N 16,5 = N 16 - 0,5 p	D 16,5 = D 16 - 0,5 q
p = N 16 - N 17	q = D 16 - D 17
N 16 = 1397756	D 16 = 60972
<u>N 17 = 1358792</u>	<u>D 17 = 58964</u>
p = 58964	q = 2008
0,5p = 29482	0,5q = 1004
N 16 = 1397756	D 16 = 60972
<u>0,5 p = 29482</u>	<u>0,5q = 1004</u>
N 16,5 = 1368274	D 16,5 = 59968
<u>N 20 = 1173535</u>	
N 16,5 - N 20 = T = 194739	

$$\left\{ \begin{array}{l} 3,5^a \quad 17,5 = \frac{194739}{59968} = 3,247 \\ \text{brutopremie} = \frac{3,247}{0,88} = 3,689 \end{array} \right.$$

alzoovoor f.210.== per jaar

$$210 \times f,3,689 = f. 775.==$$

=====

3. Eenmalige brutopremie voor praenumerando tijdelijke
lijffrente op het leven van de 8,1 jarige Johanna Maria
Cornelia Visser.

$$\left\{ \begin{array}{l} 12,9^a \quad 8,1 = \frac{N 7,1 - N 20}{D 7,1} \end{array} \right.$$

$$N 7,1 = N 7 - 0,1 p$$

$$p = N 7 - N 8$$

$$N 7 = 2026929$$

$$N 8 = \frac{1947183}{\quad}$$

$$p = 79746$$

$$0,1p = 7975$$

$$N 7 = 2026929$$

$$0,1p = \frac{7975}{\quad}$$

$$N 17,1 = 2018954$$

$$N 20 = \frac{1173535}{\quad}$$

$$N 17,1 - N 20 = T = 845419$$

$$D 7,1 = D 7 - 0,1 q$$

$$q = D 7 - D 8 (D 8)$$

$$D 7 = 82695$$

$$D 8 = \frac{79746}{\quad}$$

$$q = 2949$$

$$0,1q = 295$$

$$D 7 = 82695$$

$$0,1q = \frac{295}{\quad}$$

$$D 17,1 = 82400$$

hm.
N_{2,1}
hm

$$\left\{ \begin{array}{l} 12,9^a \quad 8,1 = \frac{845419}{82400} = 10,262 \\ \text{brutopremie} = \frac{10262}{0,88} = 11.661 \end{array} \right.$$

$$\text{brutopremie} = \frac{10262}{0,88} = 11.661$$

alzoovoor f.210.== per jaar

$$210 \times f.11,661 = f.2449.== \text{ zegge } f.2449,==$$

=====

4. Eenmalige brutopremie voor praenumerando tijdelijke lijf-
 rente op het leven van de 3,1 jarige Cornelia Visser
 voornoemd.

S. r. 102.

$$17,9 \text{ a } 3,1 = \frac{N_{2,1} - N_{20}}{D_{16,9}} \quad \begin{array}{l} D_{2,1} = D_2 - 0,1 q \\ q = D_2 - D_3 \\ D_2 = 102708 \\ D_3 = \underline{97544} \\ q = 5164 \\ 0,1 q = 516 \end{array}$$

$$N_{2,1} = N_2 - 0,1 p$$

$$p = N_2 - N_3$$

$$N_2 = 2475677$$

$$N_3 = \underline{2378133}$$

$$p = 97544$$

$$0,1 p = 9754$$

$$N_2 = 2475677$$

$$0,1 p = \underline{9754}$$

$$N_{2,1} = 2465923$$

$$N_{20} = \underline{1173535}$$

$$N_{2,1} - N_{20} = T = 1292388$$

$$17,9 \text{ a } 3,1 = \frac{1292388}{102192} = 12,646$$

$$\text{brutopremie} = \frac{12,646}{0,88} = 14,370$$

alzoovoor f. 210.== per jaar 210 x f. 14,370 = f. 3018.==

5. Eenmalige brutopremie voor praenumerando tijdelijke
 lijfrente op het leven van de 0,8 jarige Elisabeth Visser
 voornoemd.

$$20,2 \text{ a } 0,8 = \frac{N_0 - N_{20}}{D_0}$$

aangezien extrapolatie voor N-0,2 en D - 0,2 niet geoorloofd is, neemt de formule bovenstaanden vorm aan.

$$N_0 = 2688021 \quad D_0 = 127283$$

$$N_{20} = \underline{1173535}$$

$$1514486$$

(hooge te plaatsen)

$$N_0 - N_{20} = T =$$

$$20,2 \text{ a } 0,8 = \frac{1514486}{127283} = 11,998$$

C. Eenmalige brutopremie voor een tijdelijke praenumerando
 =
 lijfrente op het leven van den 15,5 jarigen Anthonie Visser,
 voornoemd à f.210.== per jaar, voortdurende tot aan het ~~aan~~
 en twintigste levensjaar en daarna overgaande in een levens-
 lange praenumerando lijfrente à f.600.== per jaar.

Table No. XI pg. 515.

$$\text{netto premie} = 210 \left| \begin{array}{l} a_{15,5} \\ 5,5 \end{array} \right. + 600 \left| \begin{array}{l} a_{15,5} \\ 5,5 \end{array} \right.$$

$$\text{netto premie} = 210 \left| \begin{array}{l} a_{15,5} \\ 5,5 \end{array} \right. + 390 \left| \begin{array}{l} a_{15,5} \\ 5,5 \end{array} \right.$$

$$a_{15,5} = a_{15,5} + 1$$

$$a_{15,5} = a_{15} - 0,5 p$$

$$p = a_{15} - a_{16}$$

$$a_{15} = 23,14255$$

$$a_{16} = \underline{22,92431}$$

$$p = 0,21804$$

$$0,5 p = 0,10902$$

$$a_{15} = 23,14255$$

$$0,5 p = \underline{0,10902}$$

$$a_{15,5} = 23,03333$$

$$a_{15,5} = 24,03333$$

$$210 a_{15,5} = 5047$$

Om uit uitgesteld postnumerando lijfrente, uitgestelde praenumerando lijfrente af te leiden, moet het aantal jaren, dat de rente uitgesteld wordt, met 1 worden verlaagd.

Table No. IX pg. 512.

$$n \left| \begin{array}{l} a \\ x \end{array} \right. = \left| \begin{array}{l} a \\ x \end{array} \right._{n-1}$$

$$n-1 \left| \begin{array}{l} a \\ x \end{array} \right. = \frac{N x + n - 1}{D x} \quad (\text{Textbook t.a.p. pag. 111 (9)})$$

$$5,5 \left| \begin{array}{l} a \\ 15,5 \end{array} \right. = 4,5 \left| \begin{array}{l} a \\ 15,5 \end{array} \right.$$

$$4,5 \left| \begin{array}{l} a \\ 15,5 \end{array} \right. = \frac{N 20}{D 15,5}$$

D 15 = 63032

D 16 = 60972 _____

q = 2060

0,5q = 1030

D 15 = 63032

0,5q = 1030 _____

D 15,5=62002

4,5 $\left\{ \begin{array}{l} a \\ \bar{a} \end{array} \right. 15,5 = \frac{1.173.535}{62002} = 18,927$

5,5 $\left\{ \begin{array}{l} \bar{a} \\ a \end{array} \right. 15,5 = 4,5 \left\{ \begin{array}{l} a \\ \bar{a} \end{array} \right. 15,5 = 18,927$

390 $\left\{ \begin{array}{l} a \\ \bar{a} \end{array} \right. 15,5 = 390 \times 18,927 = 7381$

nettopremie = 210 $\left\{ \begin{array}{l} a \\ \bar{a} \end{array} \right. 15,5 + 390 \left\{ \begin{array}{l} \bar{a} \\ a \end{array} \right. 5,5 \left\{ \begin{array}{l} a \\ \bar{a} \end{array} \right. 15,5 = 5047+7381=12428$

brutopremie = $\frac{12428}{0,88} = f. 14123.==$
=====

RECAPITULATIE.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A..... f.25860.==

=

B. (1)..... ". 588.==

=

(2)..... ". 775.==

(3)..... ". 2449.==

(4)..... ". 3018.==

(5)..... ". 2859.==

C..... ".14123.==

=

In totaal.... f.49452.==

=====

Aldus opgemaakt te Goes den achttienden Januari negen-
tien honderd en achttien.

Dr. J. van Bougger
actuaris.